

Зміст

Реклама на хвилях «Стодола FM»	7
Хто я?	11
«Крокодил».....	18
Кіборг і Юля, або Анестезія по Федоровичу	34
Коломойський. Світлодарський плов.....	50
«Клаптик землі і два раби», або «Хазяїн»	55
Одін. Тут і зараз.....	60
Авдіївка. Не всі донецькі менти – підараси.....	62
Не украв, а здобув у бою. А ти, сука, самоуверенний	69
Різо. Це реально мерзость.....	78
Тролейбус, що їде на схід.....	85
Перевертач пінгвінів, або Збича мечт.....	92
Марта і Полковник	99
Професор. Дієта «кава й сигарета».....	108
Повстання рабів. Новий Хазяїн	133
Взеча. Плач Ярославни	140
Сем. Хай живе ендодонтія	152
Одін. Сон літньої ночі.....	157
Брутальна воєнщина. Мій перший вихід	160
Свою кулю ти не почувеш. Флешбек з «Динамо».....	166
Литовське ДРГ, або «Нехай щастить!».....	171
Одін. Кеер it real.....	179
Електрик. Я у мами мінометник.....	185
«Гради» на день народження. Життя коротке, щоб боятись	194
Киця. Доктор Віка і якийсь хлопчик.....	203
Повномасштабка. Два Сашка, Геннадій і Петрович.....	219

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

РЕКЛАМА НА ХВИЛЯХ «СТОДОЛА FM»

У минулому нашого народу є безліч прикладів неймовірної самоорганізації простих українців, коли держава або не впоралася, або самоусунулася від вирішення проблем. У новітній історії це два Майдани, волонтерський та добровольчі рухи. Так, згодом ми почнемо міряться, хто крутіший, хто має більше заслуг чи залізочок на грудях. Це наша біда. Але в найкритичніші моменти ми об'єднуємось у скажений енергетичний потік, для якого нема нічого неможливого. Не певен, чи в іншій країні є подібні приклади.

Ця книга – збірка історій, які я називаю анекдотами, із життя унікального явища – волонтерського стоматологічного руху «ТриЗуб Дентал». Скажу чесно: гуглив, шукав щось подібне бодай десь. Нема.

Почалося все з того, що команда запорізьких волонтерів, серед яких були стоматологи й люди, дотичні до стоматології, зауважила, що військові постійно просять ліки від зубного болю. Але знеболювальні – тимчасове рішення, котре часто шкодить не лише печінці, а й зубам, бо бійці сидять на них місяцями, а тоді вже пізно щось лікувати. Волонтери почухали макітри й сказали: «Це неможливо, тому ця задача саме для нас».

1 червня 2015 року «ТриЗуб» вирушив у свою першу ротацію в Дружківку. На борту тоді працювали Володимир «Шаман» Стефанів із Запоріжжя і Валерій «Маестро» Горбенко з Черкас. Логістичні й організаційні питання взяв на себе Ігор «Батя» Яценко із Запоріжжя. Це була єдина машина, з самого початку розроблена як пересувний

стоматологічний кабінет – ПСК. Десь вони її вичепили за відносно смішну суму.

А далі понеслось...

З'явилася стаціонарна стоматологія в Карлівці – легендарний, відомий майже всім, хто хоч раз бував на Донецькому напрямку, «Домік». Це двоповерхова будівля зі стоматологічним кабінетом на два крісла, що нафарширований обладнанням, котре не кожна приватна клініка може собі дозволити. На другому поверсі дві спальні: чоловіча на вісім місць і жіноча – на три.

А ще «Домік» має два серця: студію волонтерської радіостанції «ТриЗуб FM» та кухню на першому поверсі. В обох побували всі музиканти й просто публічні люди, котрим є що сказати Донбасу і народу України. А ще на кухні відбулось безліч приємних зустрічей, знайомств і гірких прощань. Саме тут за вечерею точилися наукові диспути й проходили майстер-класи від досвідченіших лікарів для молодших колег.

Ще одним символом «Доміка» стали котики-правосеки Карієс і Пломба, подаровані на самому початку заселення бійцями ДУК «Правий Сектор».

Після 24 лютого звідти евакуювали більшість обладнання, працюють там військові стоматологи. На момент написання цих рядків наших захисників там лікує Геннадій Синявський, один із перших лікарів «ТриЗуб Дентал», хто вступив до лав ЗСУ. Він уперто відхиляє всі мої пропозиції приїхати на допомогу в Карлівку. Там зараз небезпечно.

Як я вже казав, усе почалось зі стоматології на колесах. Досить скоро колишня хлібовозка, перероблена на стоматологічний кабінет під ім'ям «ТриЗуб-2», вирушила на бойовий пост під Широкине, де і загинула в перші дні повномасштабного вторгнення. Але на цьому борту було зроблено стільки добрих справ, що «ТриЗуб-2» однозначно в раю.

Крім двох «ТриЗубів», є ще два «ТриЗубчики» – реані-мобілі, котрі за двадцять хвилин перетворюються на стоматологічний кабінет і так само швидко переводяться в транспортний режим. Їхня маневреність дозволяє підїхати туди, де інші ПСК не пройдуть. Особисто я працював на «ТриЗубчику» разом зі своїм другом Дімою за 400 метрів від позиції підарів у Красногорівці. Принаймні так нам сказав начмед батальйону.

Мій перший досвід роботи на фронті – на «Крокодилі», або, як його перейменували після капітального ремонту, «Ла Кості»: це довгий зелений «шевроле» з одним спальним місцем та робочим столом для зубного техника. На цьому ПСК наша труппа мандрівних стоматологів доїжджала на гастролі аж до Станиці Луганської.

Найбільш високотехнологічним з усіх ПСК є «Слон» – колишня машина кіношників. Це кабінет-мрія, з апаратом комп'ютерної томографії, мікроскопом. Його відвідувачі відчувають як на борту футуристичного космічного корабля. Ще у «Слона» є «Слоненя» – пересувна цифрова зуботехнічна лабораторія.

Крім того, два ПСК на сьогоднішній день вступили до лав ЗСУ: моя улюблениця «Аліса», яка служить у легендарному 503-му батальйоні морської піхоти, та «Рейнджер» – наймолодший із пересувних стоматологічних кабінетів, служить у 36-й бригаді морської піхоти.

Мені пощастило попрацювати як у «Доміку», так і на всіх цих ПСК, крім «Рейнджера». Сподіваюся, ми ще познайомимось.

Те, що починалося з двох лікарів-відчайдухів та одного адміністратора, переросло в проєкт, нагороджений орде-ном «Народний Герой України». На момент нагородження проєкт охоплював понад 200 стоматологів з усієї країни. Тут усі: від лікарів, асистентів і зубних техніків з маленьких містечок, сіл та районних стоматологічних клінік до

топових українських лікарів. Після отримання нагороди проект став відомим у стоматологічній тусовці і лікарі активніше почали підтягуватись. Точної цифри учасників я не знаю.

Згідно з вікіпедією, «ТриЗуб Дентал» – це понад тридцять тисяч пролікованих пацієнтів, котрим надали допомогу: від професійної гігієни до складних випадків імплантації з подальшою ортопедичною реабілітацією. Тут не брехатиму, не рахував.

Крім того, це прекрасний майданчик для обміну досвідом між колегами, однодумцями, побратимами.

І знаєте, що найцікавіше в цьому проекті? Те, що він існує виключно за народні гроші. Всі ці ПСК, обладнання, витратні матеріали, побутові речі, посуд, їжа – усе це придбане завдяки небайдужим громадянам, фанатам своєї справи, справжнім патріотам України.

Я радий, що зміг стати частиною цієї потужної сили і подарувати тим, хто тримає на своїх плечах мирне небо в моєму домі, тим, хто обов'язково принесе Україні перемогу над нашим одвічним ворогом, те, що вмю найкраще. Не було би «ТриЗуб Дентал» – моє усвідомлення себе як стоматолога і професійне становлення забрало б набагато більше часу. А цієї книги просто б не з'явилося.

ХТО Я?

*Я інколи псих, інколи – потвора, інколи – янгол,
Інколи – ніхто я.
ТОЛ*

Я – Анатолій Стодола. Лікар-стоматолог, люди кажуть, що хороший, а я завжди бачу можливості для поліпшення. До мого п'ятого класу наша родина проживала в селі Новофедорівці Миколаївської області, а потім ми переїхали в невеличке містечко Южне на Одещині.

Я мамин синок і цим пишаюсь. Мама була найближчою мені людиною. Батько ж... Можливо, було б краще, якби я ріс без нього. Його роль у моєму вихованні зводилась до постійних образ, принижень, знецінення та побоїв.

З мамою ж ми читали книжки, співали пісень, могли говорити про те, що турбує мене. Особливо я любив, коли в дев'яностих вимикали світло. Тоді ми з мамою місили тісто на вареники. Ліпили їх при світлі свічок, співали. У нас було дві зовні однакові, у червоній обкладинці, збірки пісень. Одна – з українськими народними, а інша – з отим радянським пропагандистським лайном типу «гулял па Уралу Чапаєва герой».

Ми співали і «Червону калину», і «Три танкісти». Я ще любив приколюватись: «Три танкісти вкрави в мами тісто і поїхали вареники ліпить».

Батьки – стоматологи, а я в принципі студентська дитина. Майже не ходив у садочок, мама брала з собою на роботу. Я бачив стоматологію з дитинства, інших професій чи варіантів заробітку не знав. Тому попри те, що батько бачив